

Styrelsen har vedtaget dette holdningspapir den 12. oktober 2022, og opdateret senest den 30. august 2023.

Det gode børneliv

Alle børn fortjener et godt og trygt børneliv fyldt med drømme, kreativitet og leg. Alle børn fortjener at være en del af fællesskabet og at have stærke relationer både til andre børn såvel som til voksne.

Et godt børneliv kræver, at barnet rummes som det menneske, det er, i alle arenaer af livet: i familielivet, skolen, fritidslivet, i mødet med det offentlige system, såvel som i de forskellige overgange et barn går igennem og bliver mødt af. Der skal være plads til mangfoldigheden og rummelighed, så børn ikke vokser op som 'generation præstation', hvor man i for høj grad er i konkurrence med hinanden og mange bukker under for det konstante pres om at præstere perfekt.

Det gode børneliv skal og må ikke kun være for dem, der passer ind i samfundets kasser. DUF ønsker, at alle børn trives, har det godt og har mulighed for at opnå sit potentiale. Vi skal som samfund tage hensyn til, at udsathed kommer i mange former og at alle børn kender og forstår deres rettigheder. DUF ønsker, at der er fællesskaber til alle børn, da gode fællesskaber kan bidrage til børns trivsel og udvikling, samt er med til at skabe sammenhængskraft på tværs af landet.

Dannelse – mod til livet

I det gode børneliv skal barnet have plads og rum til at lære sig selv, andre og verden at kende. Det er vigtigt, at der er plads til flyvehøjde og fantasi i et miljø, som rummer barnet på sine præmisser og viser, at alle børn har værdi.

Som barn bør man dannes både til demokratiet og det at være et menneske, som fungerer i hverdagsfællesskabet. Det kræver et nysgerrigt rum med plads til at se værdien af forskellige kompetencer. Dannelsen i et barneliv er et vigtigt grundlag for, at børn får mod til livet og mulighed for at bidrage positivt til omverdenen.

Derfor mener DUF:

- At børn skal vokse op i et omsorgsfuldt samfund, som skaber trygge rammer for børns leg, udvikling og dannelse, hvor man ikke som udgangspunkt bliver mødt af en lang stribe krav.
- At der skal lyttes til børn og de behov, som børn oplever, er vigtige i livet.
- At der i børnelivet skal være plads til eftertænkksomhed og ro, samt tid til at være barn gennem plads til at boltre sig i leg og fantasi, at tænke ud af boksen og til at fejle.
- At der skal være plads til læring, hvor der ikke altid er ét rigtigt svar, og plads til kritisk tænkning og kreativitet.
- At holdningsforskrækkelse skal bekæmpes med nysgerrighed, så der er plads til at tvivle, synes, mene og tro – også i børnehøjde.

- At børn skal lære om børneliv andre steder i verden og præsenteres for kulturel og etnisk diversitet, som en del af vejen til at få et globalt udsyn. Hertil er det vigtigt at sikre meningsfuld formidling af nyheder om verden til børn i børnehøjde.

Skole og uddannelse

Skole og uddannelse udgør en stor del af børnelivet. Det er i grundskolen, at børn tilbringer størstedelen af deres hverdag. Derfor er det også afgørende, at grundskolen er med til at danne rammen om det gode børneliv, så det sikres, at børn mødes i øjenhøjde, og at deres trivsel tages alvorligt. Dette gælder alle børn, herunder særligt for de børn, der står uden for fællesskabet, eller lever med et synligt eller usynligt handicap. Derfor er det vigtigt, at der i grundskolen er et løbende fokus på at sikre stærke og trygge fællesskaber med plads til alle elever, både inden for og udenfor skolens rammer. Samtidig er der i dag for mange børn og unge, som forlader grundskolen uden i tilstrækkelig grad at kunne læse, skrive og regne. Derfor skal skolen sikre børns faglige fundament og lyst til læring, for at alle børn i fremtiden er motiverede til at tage en ungdomsuddannelse og har mulighed for at nå deres potentiale.

Derfor mener DUF:

- At vores uddannelser skal indrettes, så de tager højde for børns forskellige forudsætninger og udgangspunkter i livet, så alle børn har de bedste vilkår for at nå deres potentiale.
- At grundskolen skal tilrettelægges, så den rummer alle børn uanset køn, seksualitet, religion eller etnicitet.
- At grundskolen i højere grad skal værne om elevernes demokratiske dannelse og understøtte deres demokratiske engagement, i fx elevråd.
- At grundskolen skal give mulighed for, at børn kan tage del i fritidslivet udenfor skolens rammer.
- At grundskolen skal sikre elevernes reelle medbestemmelse og indflydelse på deres egen hverdag, herunder planlægningen og gennemførelsen af undervisningen.
- At der bør gøres en særlig indsats for at støtte børn, der er udfordrede i vores skolesystem og som har behov for særlige rammer for at gennemføre skolen (f.eks. børn med handicap, ordblindhed, diagnoser eller særlige behov).
- At grundskolen i højere grad bør inddrage praksisfaglige elementer for at sikre, at alle børn eksponeres for noget forskelligartet undervisning og med et særligt blik for at tage hensyn til børns forskellige læringspræferencer.

Rettigheder

I DUF mener vi, at det er helt afgørende, at vi husker og fastholder, at børn har rettigheder. For få børn er i dag klar over, at de har rettigheder og hvad de rettigheder går ud på. Det går ud over børns mulighed for at vide, når deres rettigheder bliver overtrådt. Derfor har vi som samfund et ansvar for at en større andel af børn i Danmark får kendskab til hvilke rettigheder de har og hvad de kan gøre, hvis de oplever, at deres rettigheder bliver overtrådt.

Flere børn skal kende deres rettigheder, og vi skal sikre, at vi som samfund lever op til og efterlever børns rettigheder. Vi skal blandt andet arbejde for, at Børnekonventionen bliver en del af dansk lovgivning, så Danmark i højere grad er forpligtet til at overholde den. Derfor er det afgørende, at vi skaber opmærksomhed omkring, hvordan vi som samfund bruger og går til rettigheder.

Samtidig, er det også vigtigt at sikre børns rettigheder, når samfundet udvikler sig i nye retninger. Lige nu, er dette særligt vigtigt i den digitale udvikling, som rummer mange muligheder, men samtidig risikerer at påføre børn negative omkostninger nu og fremadrettet, hvis ikke barnets tarv tages i betragtning i reguleringen og håndteringen af den digitale verden.

Derfor mener DUF:

- At flere børn skal have kendskab til deres rettigheder.
- At børn skal have aktiv medbestemmelse på egen hverdag.
- At alle børn skal have krav på og ret til at indgå i et fællesskab.
- At der skal sikres trygge rammer og hjem for alle børn.
- At der skal være en skarpere opmærksomhed på processerne for at sikre lovgivningen på børnerettighedsområdet.
- At FN's Børnekonvention skal skrives ind i dansk lovgivning.
- At børn skal partshøres i forbindelse med sager, der vedrører dem selv, f.eks. skilsmisser.
- At børns rettigheder er vigtige, særligt når nye områder skal udvikles og reguleres.
- At forretningsmodeller, som tjener penge på børns tid og opmærksomhed i højere grad skal reguleres, så de ikke udnytter børn.

Fritids- og foreningsliv

Foreningslivet giver børn mulighed for at udvikle sig i et trygt fællesskab, hvor der er plads til at begå fejl, blive stærkere og øve sig på at bruge sin stemme og indflydelse. Foreningslivet er helt centralt i dannelsen og myndiggørelsen af nye generationer af demokrater. Det skaber værdi for det danske samfund, når respekt for andre, samtalen, åbenhed og nysgerrighed udgør fundamentet for vores demokratiske sindelag.

I foreningslivet mødes børn på tværs af sociale skel og danner vigtige relationer. Foreningslivet udgør et vigtigt frirum for børn, hvilket øger trivslen, særligt hos de børn, som ikke trives i skolen eller hjemmet.

I dag er vores foreninger påvirkede af den stigende individualisering; og vi tager ofte udgangspunkt i, hvad den enkelte får ud af at være medlem, fremfor hvordan den enkelte bedst kan bidrage til fællesskabet. DUF ser, at der er behov for at styrke de forpligtende fællesskaber med udgangspunkt i fællesskabet og ikke i individet.

Derfor mener DUF:

- At tilgængeligheden til foreningslivet skal øges bl.a. med et øget fokus på den fysiske tilgængelighed for børn med handicap.
- At mangfoldighed er en styrke for foreningslivet. Derfor skal foreningslivet struktureres på en sådan måde at der både er niveauer af engagement som passer til dem der trives med at fokusere på en enkelt fritidsinteresse og de der har et bredere interessefelt.
- At et godt børneliv indeholder aspekter fra både foreningslivet og det institutionelle fritidsliv. Begge disse er arenaer, hvor demokrati kan praktiseres i børnehøjde, og som kan facilitere gode oplevelser for børn i kulturen og naturen.
- At der skal skabes lige muligheder for at børn kan deltage i foreningslivet, uanset hvilken socioøkonomiske, etnisk eller kulturel baggrund man har. Dette kan bl.a. gøres ved brug af fritidspas, samt tilhørende ordninger med støtte.
- At det er vigtigt, at der er tid og plads i hverdagen til at deltage i forenings- og fritidsliv.

Børn i udsatte og sårbare positioner

At være barn i en udsat eller sårbar position kan betyde mange ting. Udsathed og sårbarhed kan være til stede både i overgange i et barns liv, i livsperioder f.eks. indlæggelser eller anbringelser og i alvorlige samfundskriser. Samtidig står det klart, at under større kriser, er det de børn, der i forvejen er udsatte, der bliver særligt hårdt ramt.

Børn kan være udsatte og sårbare på tværs af sociale og økonomiske skel, det er blot på forskellige parametre og har karakter af forskellige udfordringer for barnet. Vold og overgreb mod børn kan ses på tværs af alle sociale og økonomiske skel. Samtidig er det særligt vigtigt med opmærksomhed på børn, der tilhører en minoritetsgruppe, som oplever at blive diskrimineret eller holdt udenfor fællesskabet.

Derfor mener DUF:

- At der skal tages udgangspunkt i barnets tarv, når der skal laves lovgivning og retningslinjer for børn.
- At børn skal inddrages og have medbestemmelse i beslutninger, der vedrører dem – f.eks. på anbringelsesområdet.
- At der skal være en ekstra opmærksomhed under kriser på børn, der i forvejen er i en udsat eller sårbar position.
- At vi skal sikre samtalen og opmærksomheden på, at det at være barn i en udsat eller sårbar position går på tværs af det brede samfund og alle sociale klasser.
- At ingen børn skal vokse op i fattigdom.
- At alle børn skal have adgang til og kunne inkluderes i et foreningsfællesskab.
- At erfaringerne fra børne- og ungdomsorganisationerne skal bringes med i diskussioner om, hvordan børn får de mest optimale betingelser for at vokse op.

Relationer

Relationer i børnelivet er helt grundlæggende for et godt børneliv som en vej til at opleve lykke og glæde. Særligt familien spiller en stor rolle, men også venner, klassefællesskaber, samt voksenrelationer i institutioner og fritidsliv. Alle må tage medansvar for at skabe et meningsfuldt børneliv, samt sende barnet af sted med den rette ballast til at klare hele livet. Derfor er det afgørende, at relationer på tværs af børnelivet tages alvorligt og det anerkendes, at relationskompetencen er værdifuld hos både børn og omgivelserne omkring dem, hvilket f.eks. kan reducere frafald fra uddannelsesfællesskaber.

Derfor mener DUF:

- At flere børn skal opleve frivillige, forpligtende fællesskaber, som skaber rammen for gode og sunde relationer både mellem voksen og barn, samt blandt børnene selv.
- At der skal være faglighed, tid og plads ifm. de relationer børn får i de institutioner, som de opholder sig i.
- At der skal være lokale fritids- og foreningstilbud til børn i hele landet.
- At det er vigtigt, at børn oplever gode voksenrelation i uddannelse- og fritidsliv.
- At børn skal færdes i rammer, der fordrer sunde fællesskaber imellem børn, så alle børn kan opleve stærke venskaber.
- At familien skal inddrages som en medspiller i børns udvikling, og ofte som den enhed der præger børn mest.
- At familier som er udsatte, eller på anden måde ude af stand til at sikre trygge rammer for børn, skal have støtte og hjælp fra både offentlige og private aktører.
- At med udgangspunkt i at børn er gode nok uanset hvem de er, skal de have lov til at udforske deres seksualitet og blive hele mennesker som hviler i hvem de er.